

Jordens Vänner policy i EU-frågan

Jordens Vänner är för internationellt samarbete i Europa och världen som värnar om demokrati, miljö och solidaritet. Därför arbetar vi för rättvis omställning av Sverige och internationellt. Detta genom att föra fram konstruktiva lösningar i enskilda frågor och arbeta för ett hållbart samhälle samtidigt som vi tar strid mot miljöfarliga och osolidariska lösningar.

EU är en stark drivkraft för en utvecklingsmodell som är oacceptabel ur både ekologisk och social synpunkt. Grunden för denna modell lades i Romfördraget 1957. Där framhävs marknadsekonomi som överordnad andra värden tväremot svenska och andra länders grundlagar som inte låser fast den demokratiska ordningen till en ensidig modell för samhällets ekonomiska styrning.

En sådan prioritering av marknadsekonomiska lösningar kan komma i konflikt med sociala, demokratiska eller ekologiska värden som då får ge vika. På flera punkter har EU tagit positiva initiativ som Jordens Vänner stödjer. Men i mer avgörande frågor har EU valt en inriktning som leder bort från ett hållbart samhälle.

Det har blivit särskilt tydligt i EU:s politik för överföring av makt från det allmänna till privata sårntressen, frihandelsfrågor och finanspolitik där eurons införande i flera länder visat på allvarliga demokratiska problem. Miljö- och rättviseintressen inom och mellan länder får gång på gång stryka under foten när storföretagens marknadsekonomiska intressen prioriteras. Omfattande nya avtal som Lissabonfördraget genomdrivs utan att väljarna ges möjlighet att rösta om innehållet. Det har lett till en demokratiskt alltmer ohållbar utveckling med vacklande folkligt stöd för EU.

Den ekonomiska politik som EU driver i internationella förhandlingar bidrar mer och mer till växande klyftor mellan länder och ökande flyktingströmmar. Den tradition som funnits före EU medlemskapet där Sverige ofta röstade med länder i Syd i FN har nästan helt fått ge vika och ersatts med att ingå i EU:s politik som låser fast fattiga länder i en underordnad beroendeställning.

De ökade klyftorna inom EU och gentemot länder i Syd leder till allvarliga problem. Ibland bidrar dessa klyftor till krig. Det leder till migration över gränserna och behov av asyl vilket gör det viktigt att motsätta sig angreppskrig och värna om asylrätten. Jordens Vänner verkar för att alla länder lära sig att leva inom sin rättvisa andel av miljöutrymmet. EU verkar för att öka medlemsstaternas förbrukning av miljöutrymmet när den rika världen, inklusive Västeuropa, måste tvärtom lära sig att minska sin överförbrukning.

Den politik EU driver internationellt genomförs nu också i Europa. Här har en från början delvis lyckad gradvis integrering av Sydeuropa ersatts med en chockartad snabbanpassning av nya medlemsstater i Östeuropa. En anpassning som också till skillnad från tidigare sker på ojämlika villkor gentemot de medlemsstater som varit med sedan tidigare. Istället för att förebygga krisen i Europa genom offentliga investeringar för en rättvis omställning av energisystemet och på andra områden har EU lovat bort ofattbart många miljarder till storbankerna som gör dem rikare medan åtstramningspolitiken för gemensamma intressen leder till allvarlig social kris i flera länder.

Jordens Vänner arbetade för ett nej till EMU inför folkomröstningen om euron 2003. Med gemensam ränta för hela eurozonen skulle ekonomin styras utifrån de starkaste ekonomiernas intressen. Förr eller senare skulle detta orsaka så kallade asymmetriska chocker i länder med annan typ av ekonomi som den naturresursbaserade i Sverige eller den i perifera länder i Syd- och Östeuropa. Redan anpassningen till EMU som riksdagen förberedde 1992 med kapitalliberaliseringsdirektivet har inneburit att naturresurserna öppnats för ofta ohämmade spekulationsintressen.

Mot denna bakgrund jobbar Jordens Vänner:

Med att EU upplöses eller försvagas

EU hindrar enskilda länder att föregå med gott exempel inom viktiga miljöområden och försvårar därmed lösningen av miljöproblemen. EU innebär ett försämrat demokratiskt inflytande för enskilda och folkrörelser och därmed mindre tryck för miljö- och sociala förbättringar. Jordens Vänner är därför för ett svenskt utträde ur EU.

Emot överstatligheten inom EU, också på miljöområdet

Överstatligheten innebär att beslutsfattande fjärras från folket. Den stora kontrollapparaten skulle behövas för att tillförsäkra efterlevnaden av besluten medför i sig oönskade effekter. EU:s miljöpolitik kan ha positiva effekter som i Sydeuropa och ibland också i Sverige men den samlade politiken motverkar dessa effekter. Att Jordens Vänner är emot överstatlighet hindrar inte att vi, så länge den finns, försöker påverka innehållet i beslut som fattas på överstatlig nivå.

Med att försöka påverka EU

EU påverkar Sverige, oavsett vi är med eller inte. Därför försöker vi påverka EU, dess organisation och politik, i mindre miljöfientlig, mer solidarisk och mer demokratisk riktning. Vi arbetar både med miljöpolitiken, med miljökonsekvenser av andra politikområden, med frågor om insyn och öppenhet, folkrörelsernas arbetsmöjligheter och roll. Jordens Vänner kräver att den svenska regeringen följer löftena som gavs inför folkomröstningen om EU-medlemskapet, om att Sverige ska fortsätta driva en självständig miljöpolitik nationellt och internationellt och att full insyn och offentlighet ska råda.

Med att stärka folkrörelsearbetet

Det är viktigt självständiga krafter som inte sätter ekonomiska marknadsekonomiska intressen före andra viktiga värden sätter den politiska dagordningen och inte EU. Medlemskapet i EU gör det än viktigare att hålla den folkliga debatten, engagemanget och opinionsarbetet levande, eftersom risken för passivisering ökar i och med att besluten flyttas längre bort från människorna. Vi vill påverka genom att stimulera fler människor att arbeta med miljö- och solidaritetsfrågor i folkrörelser på gräsrotsnivå – i direkt påverkan av allmänheten, i kommunerna och riksdagen och på marknaden och företagen. Folkrörelser i alla länder behöver förenas mot den politik som avskaffar beskattningen av de rika och de sociala trygghetssystemen, som vill lösa sociala konflikter med mer polis och militär och som orsakar utslagning av miljoner människor både innanför och utanför EU.

För ökad samverkan på miljöområdet i Europa och globalt

Ökat samarbete behövs för att minska Europas belastning på den globala miljön.

Samarbetet behövs på alla nivåer: mellan individer, mellan folkrörelser, mellan lokala myndigheter, och mellan stater. Samverkan mellan stater måste vara folkligt förankrat och sker bäst i mellanstatliga former som FN.

Med att sprida information och föra debatt

Insyn i, kunskap och debatt om EU är viktiga för fler än ett fåtal. Jordens Vänner arbetar för att väcka uppmärksamhet och sprida information om faktiska förhållanden inom EU och Europa. Syftet är både att påverka EU och andra europeiska fora och att underbygga en debatt om svenskt medlemskap i EU och deltagande i andra europeiska samarbeten.